

תושבות בימי קורונה בהיבט ביטוח לאומי

כללי:

כידוע ישראלים שעזבו את הארץ או כאלה שביקשו לבצע רילוקיישן לתקופה ארוכה וביקשו לחזור ארצה בתקופת הקורונה מתבקשים להסדיר את מעמדם במוסד לביטוח לאומי (להלן: "המל"ל"), ובמיוחד כאלו שביקשו להפסיק להיחשב כתושבים לצרכי ביטוח לאומי והפסיקו את תשלומי הביטוח.

המבחנים לקביעת תושבות לצרכי ביטוח לאומי נשענים על הלכות שנקבעו בביה"ד הארצי לפיהם נבחן המקום שבו נמצא מבחן מרכז החיים של המבוטח. בתי המשפט בוחנים שני מבחנים במצטבר, **האחד - מבחן סובייקטיבי**, לפיו בוחנים היכן המבוטח רואה עצמו כתושב ובכך מנסים להצביע על רצונו וכוונתו של המבוטח, **והשני - המבחן אובייקטיבי**, לפיו בוחנים את המעשים שננקטו בפועל ע"י המבוטח שמעידים על חזרתו לישראל. למשל: בוחנים האם יש לאותו אדם ומשפחתו מקום מגורי קבע בישראל, האם יש לאותו אדם ולמשפחתו מקום עבודה בישראל, האם הוא חבר בארגונים חברתיים ומקצועיים (למשל רישיון לעסוק ברפואה בישראל), רישיון נהיגה, הרשמה למוסדות חינוך של הילדים ועוד. להלן קישור להודעת המל"ל שמסביר על תהליך הקליטה בארץ והסדרת מעמד התושבות לצרכי ביטוח לאומי.

<https://www.btl.gov.il/Audience/toshavChozer/Pages/kviattoshavut.aspx>

1. תושבים עזבו את הארץ ומבקשים לחזור אליה לאור משבר הקורונה

לאחרונה המוסד לביטוח הלאומי (להלן: "המל"ל") פרסם הקלות בתקופת משבר הקורונה כדי לסייע לתושבים שעזבו את הארץ ומבקשים לחזור לישראל בעקבות המשבר לפיו אדם שיבקש לחזור ארצה גם לאחר 5 שנים של שהות בחו"ל יוכל לבקש להחשב לתושב לצרכי ביטוח לאומי.

להלן קישור להודעת המל"ל :

[:https://www.btl.gov.il/Audience/toshavChozer/Pages/default.aspx](https://www.btl.gov.il/Audience/toshavChozer/Pages/default.aspx)

ככלל המל"ל ממשיך להכיר בתושב ישראל שיצא לחו"ל, בחמש השנים הראשונות שבהן הוא נמצא בחו"ל, כתושב ישראל. לאחר מכן, המל"ל מברר עמו היכן נמצא מרכז חייו בהתאם למבחנים האובייקטיביים והסובייקטיביים כאמור לעיל בתמצית ופקיד המל"ל רשאי לבחון מחדש בכל עת את התושבות של המבוטח ולהחליט בדיעבד על שלילתה.

לאחר חמש שנים שבהן תושב ישראל לא שהה רוב הזמן בארץ, מערכת המחשוב של המל"ל אמורה לבצע בירור אוטומטי, שבסופו המבוטח עלול למצוא עצמו בהליך של שלילת תושבות, תוך מתן זמן קצוב לערעור, שבו המבוטח עדיין זכאי לשירותי בריאות. ייתכנו מקרים שהתושבות שהוחזרה, אם הוחזרה, תתבטל רטרואקטיבית אם יתברר שמרכז החיים עדיין

על פי הודעת המל"ל כאמור המערכת של המל"ל עודכנה כך שלא תישלל התושבות מתושבי ישראל השוהים בחו"ל בכל תקופת המשבר (בשלב זה עד 30 ביוני 2020) גם אם עברו 5 שנים מיום שיצאו מהארץ. מי שפיגר בתשלום דמי ביטוח בריאות, עלול להידרש לשלם "תשלום מיוחד לפדיון תקופת ההמתנה", טרם קבלת שירותי הבריאות בישראל.

2. מי שאינם תושבי וחוזרים לישראל בתקופת משבר הקורונה

בשלב בדיקת התושבות לגבי מי שמבקש לעלות ולשהות דרך קבע בישראל בימי משבר הקורונה, המל"ל נותן משקל רב יותר להצהרת המבקש לעלות לארץ, מאשר הוא נותן בימים רגילים, ורשאי לאשר את התושבות תוך קבלת הנמקת השיבה: "משבר הקורונה". בתום המשבר, המל"ל יערוך בדיקה מעמיקה בכדי לבחון את תושבותו של המבקש ויבחן בין היתר האם התושב נשאר לגור בישראל או עזב אותה לארץ מוצאו. ככל שיתברר שהאדם חזר לארץ מוצאו ומרכז חייו נשאר בחו"ל, תישלל תושבותו רטרואקטיבית, על כל המשתמע מכך.

המשיב, עו"ד ורו"ח סיימון יניב – בעלים של משרד עורכי דין העוסק בתחום דיני המס (מס הכנסה, מע"מ, מיסוי מקרקעין במישור האזרחי והפלילי), עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון. אתר המשרד: yaniv-tax.co.il

המידע שלעיל אינפורמטיבי בלבד ואין לראות בו ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.